

ΜΑΡΙΑ ΜΑΝΙΑΔΑΚΗ*

Ο ρόλος των Παρατηρητρίων Περιβαλλοντικού Δικαίου στην περιβαλλοντική πληροφόρηση

» Από τα BIG DATA της σύγχρονης παγκοσμιοποιημένης κοινωνίας στα NO DATA της ελληνικής πραγματικότητας

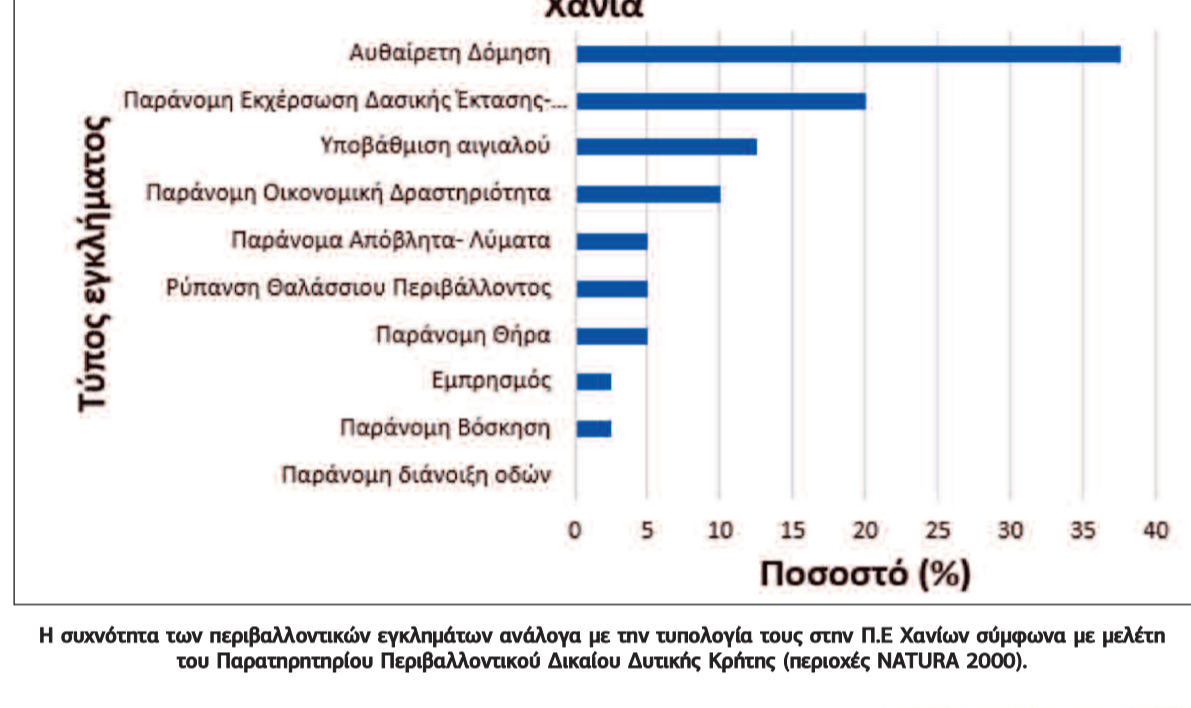
Ένα από πιο επίκαιρα θέματα της σύγχρονης τεχνολογίας είναι τα λεγόμενα Big Data, δηλαδή τα σύνολα δεδομένων - πληροφοριών που είναι πολύ μεγάλα, πολύ πολύπλοκα, για να αντιμετωπιστούν με παραδοσιακές μεθόδους και λύσεις.

Στα πλαίσια αυτά, νέα συστήματα κάνουν την εμφάνισή τους, τόσο από άποψη hardware, όσο και software για τη διαχείριση τέτοιου μεγάλου όγκου δεδομένων-πληροφοριών.

Όσο νέο όμως και επίκαιρο είναι το θέμα των BIG DATA παγκοσμίως, τόσο παλιό και κατεστημένο είναι το θέμα των NO DATA στην ελληνική πραγματικότητα, ιδίως στον τομέα της περιβαλλοντικής πληροφόρησης.

Σύμφωνα με την ετήσια έκθεση 2016 του WWF για την εφαρμογή της περιβαλλοντικής νομοθεσίας στην Ελλάδα, η χώρα μας στον τομέα της διάθεσης περιβαλλοντικών πληροφοριών σε ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων χαρακτηρίζεται από μια αποτυχία: το ηλεκτρονικό περιβαλλοντικό μητρώο εξακολουθεί να παραμένει κενό γράμμα, περίπου πέντε χρόνια μετά τη θέσπισή του, 15 χρόνια από την τελευταία συνταγματική αναθεώρηση που αναγνώρισε το δικαίωμα στην κοινωνία της πληροφορίας και 11 χρόνια από την κύρωση της Σύμβασης του Άρχους, η οποία επιβάλλει την «προοδευτική διάθεση περιβαλλοντικών πληροφοριών σε ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων ... ευπρόσιτες στο κοινό». Δεν είναι υπερβολή μάλιστα να ειπωθεί ότι η ενημέρωση των πολιτών για τα περιβαλλοντικά θέματα εξακολουθεί να γίνεται με μεθόδους της δεκαετίας του 80. Βασική εξυπηρετούμενη επιδίωξη της πρακτικής αυτής -όπως καταλήγει η ανωτέρω έκθεση- είναι ο περιορισμός της ενημέρωσης και της συμμετοχής των πολιτών.

Παρά το γεγονός, λοιπόν, ότι ο στόχος της Σύμβασης του Άρχους, όπως αυτή κυρώθηκε από τη χώρα μας με το νόμο 3422/12-12-2005 (ΦΕΚ Α 303/13.12.2005), είναι να «εξασφαλίσει τα δικαιώματα της πρόσβασης σε πληροφορίες, της συμμετοχής του κοινού στη λήψη αποφάσεων και της πρόσβασης στη δικαιοσύνη για περιβαλλοντικά θέματα», ελάχιστα έχουν γίνει μέχρι σήμερα για την πραγματοποίηση του σκοπού αυτού.

Η συχνότητα των περιβαλλοντικών εγκλημάτων ανάλογα με την τυπολογία τους στην Π.Ε Χανίων σύμφωνα με μελέτη του Παρατηρητηρίου Περιβαλλοντικού Δικαίου Δυτικής Κρήτης (περιοχές NATURA 2000).

Ο Γεωπληροφορικός Χάρτης που βρίσκεται αναρτημένος στην ιστοσελίδα του έργου <http://www.lifethemis.eu>

Στο πλαίσιο λοιπόν της έλλειψης πολιτικής βούλησης για αξιοπίστη περιβαλλοντική πληροφορία, γεννήθηκε και πραγματώθηκε η ιδέα δημιουργίας ενός Παρατηρητηρίου Περιβαλλοντικού Δικαίου, το οποίο θα μπορεί να παράγει και να διαχέει αμερόληπτη περιβαλλοντική πληροφόρηση στους ενδιαφερομέ-

νους, αξιοποιώντας μάλιστα και τις δυνατότητες της σύγχρονης τεχνολογίας. Έτσι, στα πλαίσια του Προγράμματος LIFE NATURA THEMIS* συστάθηκαν δύο Παρατηρητήρια Περιβαλλοντικού Δικαίου στην Κρήτη, και συγκεκριμένα το Παρατηρητήριο Περιβαλλοντικού Δικαίου Ανατολικής Κρήτης για τις Περιφερειακές Ενότητες Ηρακλείου και Λασιθίου και το Παρατηρητήριο Περιβαλλοντικού Δικαίου Δυτικής Κρήτης για τις Περιφερειακές Ενότητες Χανίων και Ρεθύμνου. Τα εν λόγω Παρατηρητήρια λειτουργούν υπό την αιγίδα των Δικηγορικών Συλλόγων Ηρακλείου και Χανίων αντίστοιχα. Εκπροσωπώντας το Παρατηρητήριο Περιβαλλοντικού Δικαίου

Δυτικής Κρήτης** θα ήθελα κατ' αρχήν να επισημάνω τα μοναδικά χαρακτηριστικά του: πρόκειται για ένα Παρατηρητήριο, του οποίου βασικό πλεονέκτημα είναι η ανεξάρτητη λειτουργία του και η εγγύηση αντικειμενικότητας που αυτή συνεπάγεται. Η έρευνα που διεξάγει συνίσταται στη συστηματική καταγραφή των δικαστικών αποφάσεων των Ποινικών Δικαστηρίων Δυτικής Κρήτης που αφορούν περιβαλλοντικά εγκλήματα (αδειοδοτημένη λειτουργία αρχείων με ευαίσθητα δεδομένα-πρωτότυπη έρευνα), στη συστηματική καταγραφή των διοικητικών προστίμων που αφορούν περιβαλλοντικές παραβάσεις στη Δυτική Κρήτη, στη χωρο-χρονική αναφορά των συλλεχθέντων πλη-

ροφοριών μέσω γεωγραφικών συστημάτων πληροφοριών (GIS) σε καινοτόμο γεωπληροφορικό χάρτη με εύχρηστα φίλτρα αναζήτησης, καθώς και στην άμεση διάχυση των πληροφοριών αυτών στο ευρύ κοινό μέσω της ιστοσελίδας του έργου.

Όπως αναδεικνύεται μάλιστα από τις μελέτες που διεξάγουν τα Παρατηρητήρια Περιβαλλοντικού Δικαίου, οι βάσεις δεδομένων και τα γεωγραφικά συστήματα πληροφοριών (GIS) αποτελούν οικονομικούς και αποτελεσματικούς τρόπους περιβαλλοντικής πληροφόρησης καθώς και πρόληψης και καταστολής της περιβαλλοντικής παραβατικότητας, ιδίως όταν εξασφαλίζεται η διαλειτουργικότητά τους με σχετικά μπτρώα και υπηρεσίες. Δυστυχώς, στη χώρα μας η αξιοποίησή τους για τους σκοπούς αυτούς είναι ακόμα σε αρχέγονο στάδιο. Τα Παρατηρητήρια Περιβαλλοντικού Δικαίου Ανατολικής και Δυτικής Κρήτης φιλοδοξούν να ανοίξουν τον δρόμο προς τη συνειδητοποίηση και την εφαρμογή των σύγχρονων αυτών τεχνολογιών στον τομέα κατ' αρχήν της περιβαλλοντικής πληροφόρησης και εν συνεχεία της πρόληψης και καταστολής της περιβαλλοντικής παραβατικότητας.

*Το έργο LIFE NATURA THEMIS «Προώθηση της ενημέρωσης για τη δίωξη εγκλημάτων κατά της άγριας ζωής και ανάδειξη της περιβαλλοντικής ευθύνης για την αποκατάσταση ζημιών της βιοποικιλότητας σε περιοχές του Δικτύου NATURA 2000 στην Κρήτη» (LIFE14/GIE/GR/000026), συγχρηματοδοτείται σε ποσοστό 60% από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή / EASME και απευθύνεται σε Δικαστές, Εισαγγελείς, Δικηγόρους, Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις, δημόσιες αρχές με προανακριτικές αρμοδιότητες και το ευρύ κοινό. Λεπτομέρειες για το έργο δίνονται στην ιστοσελίδα του έργου: <http://www.lifethemis.eu>

** Το Παρατηρητήριο Περιβαλλοντικού Δικαίου Δυτικής Κρήτης εδρεύει στα Χανιά επί της οδού Ηρώων Πολυτεχνείου 43, Κτίριο 3, 2ος όροφος και είναι ανοικτό καθημερινά από τις 9:00 έως τις 14:00. Τηλ. επικοινωνίας: 28210-41179.

* Η Μαρία Μανιαδάκη, είναι δικηγόρος, ΜΔΕ, συντονίστρια Παρατηρητηρίου Περιβαλλοντικού Δικαίου Δυτικής Κρήτης, www.mariamaniadaki.gr